

NOTAT: FORSLAG TIL HVORDAN MAN GIVER FLYGTNINGE BEDRE ADGANG TIL UDDANNELSE

1) Uddannelse bør være gratis for alle flygtninge uanset status

Der findes to primære former for opholdstilladelse for flygtninge i Danmark: *tidsbegrænset opholdstilladelse med mulighed for varigt ophold* (7.1 og 7.2 - mmf) og *midlertidig beskyttelsesstatus* (7.3 - mhp).

Den første kategori beskytter personer, der er personligt truet. Det er eksempelvis personer, der er personligt forfulgte eller personer, der er truet grundet deres seksualitet. Den anden kategori dækker over personer, der ikke er personligt truet, men stadig ikke kan opholde sig i deres land grundet den generelle situation, eksempelvis krig.

Personer der er dækket af den første kategori, tidsbegrænset opholdstilladelse med mulighed for varigt ophold, har adgang til uddannelse på lige vis som danske studerende. Personer dækket af den anden kategori, midlertidig beskyttelsesstatus, er underlagt brugerbetaling.

På et demografisk niveau kan vi se, at der er stor kønslig ulighed ift. de forskellige former for beskyttelsesstatus: mænd er mere repræsenterede i den første kategori, da mange af dem er militær desertører hvor kvinderne, der ikke indkaldes til krig, tenderer imod at havne i den anden kategori.

En femårig uddannelse koster omkring 600.000 kr. i Danmark. Grundet deres midlertidige beskyttelsesstatus betyder det, at en stor gruppe flygtninge fra særligt Syrien ikke kan få adgang til en videregående uddannelse, da de ikke har råd til at betale omkostningerne.

Dette er spild af talent, der kunne skabe værdi for Danmark. Vi ved fra Rockwool Fondens undersøgelser, at flygtninge der får en dansk uddannelse har tættere tilknytning til det danske arbejdsmarked. Dette påvirker særligt kvinder, hvor tallene viser, at deres chancer for at finde et job efter afsluttet uddannelse er betydeligt højere, end hvis ikke de har en dansk uddannelse (<https://bit.ly/2whBKiz>). Ydermere bidrager uddannelse til større social inklusion og opnåelsen af et lokal netværk.

At sikre flygtninge adgang til uddannelse giver klare resultater ift. social inklusion, adgangen til arbejdsmarkedet og ligestilling mellem mænd og kvinder. Derfor er det vigtigt, at flygtninge med midlertidig beskyttelsesstatus får gratis adgang til videregående uddannelse.

Hvis det ikke er muligt at give alle flygtninge gratis adgang til uddannelse, så bør man kigge på mulighederne for at gøre uddannelse gratis for flygtninge under 7.3, der vælger uddannelser, hvor der er stor mangel på arbejdskraft lige nu.

2) Implementering af European Qualification Passport for flygtninge

En udfordring som flygtninge møder, når de søger om optag på en videregående uddannelse, er at bevise deres tidligere opnåede meritter og kvalifikationer. Det sker ofte, at flygtninge under deres flugt mister deres dokumentation herunder eksamensbeviser eller simpelthen ikke har mulighed for at få dem med sig.

Derfor er det centralt, at Danmark har de rette mekanismer til at vurdere, hvilke kvalifikationer den enkelte flygtning har, hvis ikke de har mulighed for at bevise det. Dette har Danmark forpligtet sig på gennem Lissabonkonventionen om anerkendelse (artikel VII). Ydermere er det fordelagtigt for både arbejdsgivere og uddannelsesinstitutioner at have information, om hvilke kompetencer den enkelte flygtning har.

En fyldestgørende vurdering af den enkeltes kompetencer vil sikre, at flere flygtninge kan færdiggøre deres uddannelser i Danmark og få adgang til arbejdsmarkedet efterfølgende. Samtidig gør vurderingen det nemmere for arbejdsgivere at tilbyde jobs indenfor den enkeltes ekspertiseområde.

I Danmark er det muligt at få en vejledende udtalelse, hvis man kan ikke fremskaffe den nødvendige dokumentation (https://ufm.dk/uddannelse/anerkendelse-og-dokumentation/faa-vurdering/vejl-udt?set_language=da&cl=da). Desværre er det nuværende danske system ikke effektivt nok, hvorfor det bør forbedres.

Derfor foreslår vi, at Danmark involverer sig i Europarådets projekt, om at udvikle et europæisk kvalifikationspas (European Qualification Passport) for flygtninge (<https://bit.ly/2yH9ev3>). Flere europæiske lande, herunder Norge, er allerede med i projektet, der har til formål at skabe et europæisk system, der sikrer en fyldestgørende vurdering af den enkelte flygtningens kompetencer. Dette værktøj vil blive langt mere effektivt end det nuværende danske system, da det kan give mere pålidelige analyser af de flygtedes kvalifikationer. Således øger vi mulighederne for, at flygtninge i Danmark nemmere kan få et job ved at udnytte de kompetencer, som de allerede har med sig samtidig med, at vi skaber et fælles og sammenligneligt system på tværs af europæiske lande.

3) Ligetil uddannelse med arbejde for at opnå permanent opholdstilladelse

I 2017 ændrede man reglerne for at opnå permanent opholdstilladelse. Her ændrede man reglerne fra at inkludere uddannelse til blot at inkludere arbejde for at opnå permanent opholdstilladelse. Det betyder, at flygtninge risikerer enten at droppe ud af deres uddannelse for at tage ufaglært arbejde eller helt droppe drømmen om uddannelse for at øge deres muligheder for at få permanent ophold i Danmark.

Der er klare økonomiske fordele ved at uddanne flygtninge. Derfor bør man fjerne flest mulige barrierer for, at flere flygtninge får adgang til uddannelsessystemet.

Derfor bør uddannelse ligestilles med arbejde for at opnå permanent opholdstilladelse.